

Rahoituksen seuranta - ohje

Ulkopuolisen rahoituksen tutkimukset

1.12.2016

Sisällys

1. Katelaskelma	1
2. Rahoituksen toteumalaskelma	3
3. Tutkimusten muu talouden raportointi	4

1. Katelaskelma

Ulkopuolisella rahoituksella (esim. elinkeinoelämä, yritykset, TEKES, Suomen Akatemia, STM, erilaiset rahastot ja säätiöt) kustannettavista tutkimuksista laaditaan tutkimusta aloittaessa rahoitussuunnitelma ja ns. katelaskelma yhdessä tutkijan ja tutkimuspäällikön kanssa. Tutkimuksesta vastaavan henkilön on ennen katelaskelman laatimista sovittava rahoittajan kanssa rahoituksen määrästä ja jakautumisesta eri osa-alueisiin. Rahoitussuunnitelmasta löytyy enemmän ohjeistusta Santran Tutkimussivustolta.

Tutkimuksesta laadittavan katelaskelman tarkoituksena on varmistaa, että tutkimuksesta saatavat tulot kattavat kaikki sairaanhoitopiirille tutkimuksesta aiheutuvat menot. Katelaskelmalla ilmoitetaan perustietoja tutkimukseen liittyen. Vuoden 2016 aikana alkaneiden tutkimusten katelaskelmat muokataan/laaditaan päivitetyn katelaskelmapohjan mukaisesti. Katelaskelma laaditaan ulkopuolisen rahoituksen tutkimuksista (lukuun ottamatta TEVO/VTR -rahoitus) ja siihen sisällytetään tutkimuksesta aiheutuvat menot kokonaisuudessaan:

- Palkat, palkkiot ja henkilösivukulut
  - o Tutkimuksen tekijöille maksettavat palkkiot. Tutkimus toteutetaan lisätyönä, jolloin palkkioihin ei sisälly loma- ja sairausloma-ajan palkat tai lomarahat
- Tutkimuksesta aiheutuvat koulutus-, kokous-, materiaali- ym. kustannukset
- Tutkimuksen tarvitsemat tukipalvelut (sisäiset palvelut)
- Tutkimuskäynneistä (avohoitokäynnit) hoitavalle yksikölle aiheutuvat kustannukset
  - o Katelaskelmalla arvioidaan avohoitokäyntien lukumäärä. Avohoitokäynnin kustannus on ilmoitettu valmiiksi.
  - o Avohoitokäynnin kustannus on laskettu sairaanhoidon yksiköiden (pl. psykiatrian yksiköt) kustannuslaskennasta saatujen avohoitokäyntien oka-hintojen keskiarvoksi. Kustannuksesta on poistettu tämän jälkeen lääkäryön, hoitajatyön, muun henkilöstön, lääkkeiden sekä osastonsihteeripalveluiden osuudet.
- Overhead - kustannus
  - o Overhead - kustannuksilla tarkoitetaan tutkimuksesta sairaanhoitopiirille aiheutuvat hallinnointikulut, 17,0 % tutkimuksen kokonaistuloista
  - o Kustannukseen lasketaan mukaan tutkimustoiminnan koordinointiin liittyvät henkilöstömenot sekä tieteellisen tutkimuksen toimipisteen toimintaan liittyvät kustannukset.

Katelaskelman tuloerissä otetaan huomioon arvonnlisävero. Arvonnlisäveroa ei merkitä katelaskelmaan, mikäli rahoittava yritys on Suomen ulkopuolella eikä sillä ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa.

Katelaskelma laaditaan sairaanhoitopiirissä käytössä olevan valmiin mallin mukaisesti. Tutkimuksesta vastaava henkilö esittää laaditun laskelman tutkimuksen kustannusarvioksi ja vakuuttaa tutkimuksesta saatavan tulon kattavan tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset allekirjoituksellaan. Tutkijan lisäksi katelaskelman allekirjoittaa vastualueen ja/tai toimialueen johtaja, joka hyväksyy allekirjoituksellaan tutkimuksen kustannusarvion. Tutkimussopimuksen ulkopuolisen rahoittajan/toimeksiantajan kanssa allekirjoittavat ed. mainitut sekä johtajaylilääkäri tai sairaanhoitopiirin johtaja, joka samalla hyväksyy sopimuksen. Katelaskelmasta toimitetaan kopiot tutkijalle, vastuu/toimialueen johtajalle ja tutkimusyksikköön vastaaville henkilöille sekä palkkatoimistoon ja sisäisten palvelujen yksiköille.

Tutkimuksesta vastaava henkilö ei voi ottaa käyttöönsä hänelle myönnettyä rahoitusta ennen kuin hänellä on tarvittavat luvat ja sopimukset kunnossa. Sopimuksessa ja katelaskelmassa suunniteltuja rahoituksen kohteita, kuten palkkioita, ei voi muuttaa toiseksi tutkimuksen aikana eikä tutkimusrahoitusta voi käyttää enää tutkimuksen päätyttyä.

Kaikki Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tieteellisen tutkimustyön rahaliikenne hoidetaan sairaalan tilien kautta sekä talousosaston että tutkimusyksikön valvonnassa. Poikkeuksen muodostavat ainoastaan ne rahoittajat (mm. Yrjö Janssonin säätiö), jotka ovat erikseen päättäneet järjestää myöntämänsä rahoituksen säätiön omien tilien kautta, jolloin kirjanpito ja rahaliikenne kulkevat tutkimuksesta vastaavan henkilön ja säätiön kautta.

Erityistapauksissa tutkimuksen toteutuksessa noudetaan rahoittajan ohjeita ja säännöksiä. VRT-rahoituksella toteutettaviin tutkimuksiin on sairaanhoitopiirin oma ohjeistus Santran tutkimussivustolla. Apurahatutkimuksissa tutkimuksesta vastaava henkilö itse vastaa rahoituksen suunnittelusta ja käytöstä.

2. Rahoituksen toteumalaskelma

Ulkopuolisella rahoituksella kustannettavien tutkimuksien toteutuminen raportoidaan osavuosisaksittain ja tilinpäätöksen yhteydessä raportointilaskelman avulla. Raportointilaskelma laaditaan vuoden 2016 aikana alkaneiden, päivitettyä katelaskelmapohjaa tutkimuksen alkaessa käyttäneiden tutkimusten osalta. Talousosasto laatii edellä mainittuina ajankohtina tutkimuskohtaisen raportointilaskelman ja toimittaa sen tutkimusyksikköön. Tutkimusyksikkö hoitaa raportointilaskelmien jakelun tutkijoille.

Raportointilaskelma noudattaa katelaskelman raportointipohjaa, mutta tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset eritellään katelaskelmaa tarkemmalle tasolle toteumatiedon perusteella. Raportointilaskelmalla esitetään seuraavat erät;

Tulot

Raportointilaskelmalla esitetään sairaanhoitopiirin tutkimuksesta saama korvaus kuluvana vuonna, tutkimuksesta laskutetut korvaukset sekä edelliseltä vuodelta jaksotetut/siirretyt tulot. Tulojen jaksotus tehdään kuluvalle vuodelle menojen suhteessa.

Menot

Palkkiot ja henkilösivukulut

Tutkimuksen tekijöille maksettavat palkkiot esitetään raportointilaskelmalla jaettuna eri henkilöstöryhmien kesken (lääkärit, hoitohenkilöstö, muu henkilöstö ja muut palkat). Henkilösivukulut sisältävät sosiaaliturvamaksut, työttömyysvakuutusmaksut, tapaturmavakuutusmaksun sekä kuntien eläkevakuutuksen maksusuudet. Toteumatieto saadaan projektikohtaisesti raportointijärjestelmä OBI:sta.

Muut tutkimukseen liittyvät kustannukset

Muiden tutkimuksiin liittyvien kustannusten toteumatieto saadaan projektikohtaisesti raportointijärjestelmä OBI:sta.

Tutkimuksen sisäiset palvelut

Tutkimusyksikön ja tutkimusten käyttämiä sisäisiä palveluita ovat Tietohallinnon, Puhelinpalvelun, Tilapalveluiden, Puhtauspalveluiden, Materiaalitoimen, Sairaala-apteekin ja Osastonsihteeripalveluiden sisäiset kustannukset. Tutkimusyksikölle kohdistetut sisäisten palvelujen kustannukset saadaan raportointijärjestelmä OBI:sta ja ne ajetaan yksittäisille tutkimuksille käynnissä olevien tutkimusprojektien suhteessa. Sairaala-apteekin sisäiset palvelut saadaan apteekin pitämän tutkimuskohtaisen kirjanpidon perusteella, joka viedään tietovarastoon ja on raportoitavissa OBI:sta.

Tutkimuksen potilaskohtaiset palvelut

Potilaskohtaiset palvelut sisältävät kuvantamisen tutkimukset, joista saadaan raportti OBI:Sta tutkimuskohtaisesti. Kuvantamisen tutkimusten tilaamisesta tieteellisen tutkimuksen käyttöön on laadittu erillinen ohjeistus.

Tutkimuskäynnit (Avohoitokäynnit)

Tutkimuskontaktit eli tutkimukseen liittyvien avohoitokäyntien lukumäärä saadaan raportoitua Effican raportointijärjestelmä Exreportista, kun tutkimuskäynnit on kirjattu Efficassa käyttäen tutkimusprojektia. Avohoitokäynnin kustannus kattaa tutkimuksesta hoitoyksikölle aiheutuvat tila-, siivous-, atk-, yleis- ja muut kustannukset.

Tutkimuksen kiinteät kustannukset

Tutkimuksen kiinteinä kustannuksia raportointilaskelmalla huomioidaan tutkimusyksikön toimintaan liittyvät kiinteät kustannukset, jotka jaetaan tutkimusprojekteille käynnissä olevien projektien suhteessa. Tutkimusyksikön kiinteitä kustannuksia ovat palkat, henkilösivukulut, muiden palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä muut kulut.

Yleiskustannus

Yleiskustannuksina käsitellään sellaisia toimintoja, joiden järjestämistapaan ja laajuuteen yksiköt eivät voi vaikuttaa. Vuodelle 2016 talousarviossa yleiskustannusyksiköitä ovat Keskushallinto, Koulutuksen ja tutkimuksen vastuualue, Talousosasto ja Henkilöstöratkaisut, Materiaalitoimesta Hankintatoimen ja Sisäisen kuljetuksen vastuuyksiköt, Potilaskertomusarkisto sekä Rahoitus ja vastuut. Vuoden 2016 talousarviossa yleiskustannusten osuus sairaanhoitotoiminnan kokonaiskustannuksista on 6,2 %, jota käytetään myös katelaskelmalla kattamaan yleiskustannusprosenttina yleiskustannuksiin liittyvät toiminnot.

3. Tutkimusten muu talouden raportointi

Raportointijärjestelmä OBI tarjoaa mahdollisuuden projektikohtaiseen talouden seurantaan.

OBI:sta löytyy erimerkiksi projektikohtaisesti tuottojen ja kulujen seurantaan tehtyjä valmisraportteja, joilta voidaan seurata raportointilaskelman ohella tutkimuskohtaista taloutta.